

KS-I-O.0003.15.2026
DZ-I.ZD-00675/26

Pan
Wojciech Firlej
Radny Województwa
Wielkopolskiego

Szanowny Panie Radny,

odpowiadając na Pana zapytanie z dnia 28 września 2026 r. w sprawie dostępności znieczulenia zewnątrzoponowego przy porodach w placówkach leczniczych z oddziałami położniczymi podległych Samorządowi Województwa Wielkopolskiego, przedstawiam poniżej odpowiedzi uzyskane z jednostek.

1) Ile porodów siłami natury przyjęto w poszczególnych placówkach w roku 2025, a ile w roku 2026 (wg. stanu koniec września br.)?

2) Ile porodów przyjęto w powyższym okresie poprzez cesarskie cięcie?

Dane w ujęciu tabelarycznym:

Tabela 1. Łączna liczba porodów.

Nazwa jednostki	2025	2026 (30.09.2026 r.)
Szpital Wojewódzki w Poznaniu	855	1016
Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu	509	454
Wojewódzki Szpital Zespolony im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie	818	528
Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona w Lesznie	992	732
Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu	2041	1716

Tabela 2. Liczba porodów siłami natury.

Nazwa jednostki	2025	2026 (30.09.2026 r.)
Szpital Wojewódzki w Poznaniu	363	585
Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu	233	191
Wojewódzki Szpital Zespolony im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie	412	260
Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona w Lesznie	682	451

Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu	1222	1016
---	------	------

Tabela 3. Liczba porodów cięć cesarskich.

Nazwa jednostki	2025	2026 (30.09.2026 r.)
Szpital Wojewódzki w Poznaniu	492	431
Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu	276	263
Wojewódzki Szpital Zespolony im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie	406	268
Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona w Lesznie	310	281
Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu	819	700

3) W ilu przypadkach w poszczególnych placówkach poród odbył się przy zastosowaniu znieczulenia bólu?

W Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu w 2025 roku zastosowano następujące metody:

Analgezja wziewna - 176 pacjentek

Analgezja regionalna (znieczulenie zewnątrzoponowe - ZZO) - 23 pacjentki

Analgezja miejscowa - 96 pacjentek

Opioidy dożylnie podawane - 31 pacjentek

W roku 2026 do 30.09.2026 r.:

Analgezja wziewna - 234 pacjentki

Analgezja regionalna – 72 pacjentki

Analgezja miejscowa – 203 pacjentki

Opioidy dożylnie podawane - 262 pacjentki.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu w 2025 roku zastosowano następujące metody:

Gaz Entonox – 300 pacjentek

Opioidy drogą dożylną/domięśniową – 20 pacjentek

ZZO – 14

W 2026 roku do 30.09.2026 r.:

Gaz Entonox – 300 pacjentek

Opioidy drogą dożylną/domięśniową – 20 pacjentek

ZZO – 9 pacjentek.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie w zeszłym roku przeprowadzono 246 znieczuleń zewnątrzoponowych, z kolei w 2026 – 163. Ta metoda jest wybierana najczęściej przez pacjentki. Ponadto, znieczulanie bólu do porodu dostępne jest między innymi wziewnie podtlenkiem azotu oraz we wlewie ciągłym (nalpain), jednak szpital nie prowadzi statystyki w tym zakresie.

W Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie w 2025 roku w przebiegu porodów siłami natury oraz porodów zabiegowych z wyłączeniem cięć cesarskich wykonano:

- 49 analgezji dożylnych,
- 116 znieczuleń zewnątrzoponowych,
- 510 znieczuleń Entonoxem.

W 2026 roku do 30.09.2026 r.:

- 43 analgezje dożylne,
- 88 znieczuleń zewnątrzoponowych,
- 342 znieczulenia Entonoxem.

W Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu w 2025 roku wykonano w porodach drogami natury:

- 394 znieczulenia zewnątrzoponowe
- 714 znieczuleń farmakologicznych

W 2026 roku do 30.09.2026 r.:

- 570 znieczulenia zewnątrzoponowe
- 354 znieczulenia farmakologiczne

4) czy w poszczególnych placówkach dostępne jest znieczulenie zewnątrzoponowe?

Tak, w podmiotach leczniczych dla których Województwo Wielkopolskie jest organem tworzącym dostępne jest znieczulenie zewnątrzoponowe. Poniżej tabela z liczbą zrealizowanych procedur, wymienionych również w odpowiedzi na pytanie nr 3.

Tabela 4. Liczba znieczuleń zewnątrzoponowych w poszczególnych szpitalach.

Nazwa jednostki	2025	2026 (do 30.09.2026 r.)
Szpital Wojewódzki w Poznaniu	23	72
Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu	14	9
Wojewódzki Szpital Zespolony im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie	246	163
Wojewódzki Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Jana Jonstona w Lesznie	116	88
Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu	394	570

5) Jakie alternatywne metody łagodzenia bólu w trakcie porodu są dostępne w poszczególnych placówkach?

W Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu stosowane są różne metody łagodzenia bólu porodowego zarówno farmakologiczne, jak i nefarmakologiczne. Do metod farmakologicznych należą m.in. podawanie paracetamolu oraz leków Ultiva, Entonox i Nalpain. W zakresie metod nefarmakologicznych pacjentkom oferowane są m.in.: immersja wodna, koloroterapia, aromaterapia, akupresura, muzykoterapia, poród aktywny (obejmujący ruch i zmianę pozycji), korzystanie z drabinek,

worków Sako i piłek, a także wykorzystanie chust Rebozo. Dostępność poszczególnych metod jest uzależniona od stanu zdrowia pacjentki, przebiegu porodu oraz jej indywidualnych potrzeb i preferencji.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu również stosuje się alternatywne metody łagodzenia bólu, takie jak: przeskórna stymulacja elektryczna (TENS), aromaterapia, fototerapia, pozycje wertykalne (z wykorzystaniem piłki, worka Sako i drabinki) oraz immersja wodna w formie natrysku.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie standardową procedurą łagodzenia bólu jest znieczulenie zewnątrzoponowe. Prowadzone są również porody z zastosowaniem mieszanki podtlenku azotu z tlenem, immersji wodnej oraz stymulacji TENS.

W Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie poza znieczuleniem zewnątrzoponowym stosuje metody nefarmakologiczne: swobodę przyjmowania pozycji (w tym pozycje wertykalne), piłkę rehabilitacyjną, techniki oddechowe i relaksacyjne, masaż, wsparcie osoby towarzyszącej oraz immersję wodną (w wannach porodowych, o ile są dostępne na sali i nie ma przeciwwskazań położniczych). Z metod farmakologicznych stosuje się wziewne podawanie podtlenku azotu z tlenem, a w wybranych sytuacjach – leki opioidowe zgodnie z zaleceniem lekarza prowadzącego. W uzasadnionych medycznie przypadkach (m.in. przy zaawansowanym porodzie czy braku czasu na rozwinięcie pełnego efektu znieczulenia zewnątrzoponowego) podaje się znieczulenie podpajęczynówkowe.

W Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu oferowane są alternatywne farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego, takie jak podawanie paracetamolu oraz znieczulenie dożylnie z użyciem remifentanylu (opioidu) dawkowanego metodą PCA (z możliwością samokontroli przez pacjentkę). Stosowane są także nefarmakologiczne metody łagodzenia bólu: odpowiednie techniki oddychania, ciepły prysznic, masaż pleców, masaż okolicy krzyżowej, zmiana pozycji ciała, chodzenie, kotysanie biodrami, klęczenie, wsparcie emocjonalne osoby towarzyszącej, wsparcie emocjonalne położnej, muzyka relaksacyjna, zapewnienie spokojnego otoczenia, techniki relaksacyjne, wizualizacja, ćwiczenia z wykorzystaniem piłki porodowej, ciepłe okłady na okolice krocza, ciepłe okłady na dolną część pleców, TENS (przeskórna elektryczna stymulacja nerwów).

6) Na jakich zasadach w poszczególnych placówkach stosowane jest znieczulenie zewnątrzoponowe (ZZO), zakładając brak przeciwwskazań natury medycznej (powszechne/ograniczone, codziennie/tylko w wybrane dni tygodnia/zależne od pory dnia, inne – jakie)?

Na podstawie informacji przekazanych przez podmioty lecznicze informuję, że dostępność znieczulenia zewnątrzoponowego (ZZO) dla pacjentek rodzących jest zróżnicowana i w części placówek uzależniona od bieżącej obecności lekarzy anestezjologów oraz aktualnej sytuacji na sali porodowej:

W Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu możliwość zastosowania ZZO jest każdorazowo oceniana z uwzględnieniem wskazań medycznych, woli pacjentki, dostępności anestezjologa oraz aktualnej sytuacji na sali porodowej.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu dostępność znieczulenia jest ograniczona ze względu na obsadę lekarską, w tym dyspozycyjność anestezjologa dedykowanego wyłącznie do wykonywania tej procedury.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie każda pacjentka, która wyraża wolę zastosowania u niej znieczulenia zewnątrzoponowego zostaje poddana kwalifikacji. Dostęp do znieczulenia jest zależny od dyspozycyjności lekarza anestezjologa dedykowanego do procedury ZZO.

W Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie znieczulenie zewnątrzoponowe jest dostępne na życzenie rodzącej. Wykonanie procedury zależy od obecności uprawnionego anestezjologa oraz braku konieczności udzielenia w tym samym czasie pilniejszych świadczeń (np. przeprowadzenia nagłego cięcia cesarskiego lub innego zabiegu ratującego życie). Po zabezpieczeniu świadczeń o wyższym priorytecie procedura jest wykonywana niezwłocznie, o ile sytuacja położnicza nadal na to pozwala.

W Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu dostęp do znieczulenia zewnątrzoponowego jest powszechny i zapewniony całodobowo, przez 7 dni w tygodniu.

7) Jakie kryteria muszą być spełnione (np. jakie badania są wymagane w poszczególnych placówkach) aby zakwalifikować pacjentkę do znieczulenia zewnątrzoponowego przy porodzie siłami natury? Czy wymogi te są ustandaryzowane dla wszystkich placówek podległych samorządowi naszego województwa?

W Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu przed zastosowaniem ZZO niezbędne jest przeprowadzenie kwalifikacji anestezjologicznej. Obejmuje ona analizę dokumentacji medycznej pacjentki oraz ocenę aktualnych wyników badań laboratoryjnych, w szczególności morfologii krwi i parametrów układu krzepnięcia.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu kwalifikacja opiera się na kryteriach medycznych, formalnych oraz ocenie postępu akcji porodowej. Decyzję podejmuje zespół położniczy w porozumieniu z rodzącą. Do standardowych badań wykonywanych u wszystkich pacjentek przyjmowanych do porodu (wymaganych również przy kwalifikacji do ZZO) należą: morfologia krwi, koagulogram oraz badanie poziomu elektrolitów.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie kwalifikacji dokonują wspólnie ginekolog oraz anestezjolog na podstawie stanu ogólnego pacjentki oraz wyników morfologii krwi wykonanej w ciągu ostatnich 24 godzin.

W Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie kwalifikację przeprowadza lekarz anestezjolog w porozumieniu z lekarzem położnikiem prowadzącym poród. Procedura opiera się na wytycznych Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii (PTAiIT) dotyczących analgezji regionalnej porodu oraz standardzie organizacyjnym opieki okołoporodowej (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 października 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej Dz.U. 2025 poz. 1525).

W Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu do przeprowadzenia kwalifikacji wymagane są aktualne wyniki morfologii krwi (ze szczególnym uwzględnieniem liczby płytek krwi – PLT) oraz wskaźnika krzepnięcia APTT.

8) W jakim procencie poszczególne placówki realizują wyrażaną wolę pacjentek w zakresie zastosowania znieczulenia zewnątrzoponowego (w tym w szczególności w planach porodu), a to w sytuacjach, gdy brak jest przeciwwskazań natury medycznej?

W Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu warunki zastosowania ZZO są analogiczne do opisanych wcześniej – procedura zależy od bieżącej dostępności anestezjologa oraz woli pacjentki, z uwzględnieniem kwalifikacji medycznej.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu nie prowadzi się szczegółowych statystyk w tym zakresie.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie każda pacjentka, która wyrazi wolę zastosowania znieczulenia zewnątrzoponowego, zostaje automatycznie poddana procedurze kwalifikacji. Dostęp do znieczulenia jest zależny od dyspozycyjności lekarza anestezjologa dedykowanego do procedury ZZO.

W Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie wymagane warunki i dokumentacja: świadoma zgoda rodzącej, badanie położnicze, ocena stanu płodu i postępu porodu, badanie anestezjologiczne (wywiad, badanie fizykalne, ocena wg skali ASA), aktualna liczba płytek krwi (wynik ważny do 24 godzin), a w przypadku wskazań klinicznych także pełny układ krzepnięcia (INR, APTT) i morfologia.

Przeciwwskazania: m.in. brak zgody lub brak współpracy ze strony pacjentki, małopłytkowość, zaburzenia krzepnięcia, leczenie przeciwkrzepliwe wykluczające blokadę centralną, zakażenie skóry w miejscu wkłucia, wstrząs, wybrane choroby ośrodkowego układu nerwowego (OUN) oraz wady serca, a także nagłe stany położnicze wymagające natychmiastowego zakończenia ciąży. Ostateczną decyzję zawsze podejmuje lekarz anestezjolog.

W Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu prośba rodzącej o zastosowanie znieczulenia zewnątrzoponowego jest zawsze akceptowana.

9) Z jakimi problemami w zakresie znieczuleń zewnątrzoponowych borykają się poszczególne placówki?

W Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu dla zapewnienia pełnej dostępności ZZO kluczowa jest całodobowa obecność lekarza anestezjologa bezpośrednio na sali porodowej. Istotnym wyzwaniem pozostaje także konieczność podnoszenia kwalifikacji personelu medycznego, obecnie około 30% położnych posiada uprawnienia do prowadzenia porodu w znieczuleniu zewnątrzoponowym. Szpital zabezpiecza na każdym dyżurze minimum 1 położną z kursem anestezjologicznym, ponadto od poniedziałku do piątku jest dodatkowo położna koordynująca, która posiada kurs w zakresie znieczulenia ZZO. Dodatkowo zabezpieczenie anestezjologiczne może zapewnić zespół pielęgniarek anestezjologicznych z bloku operacyjnego. W zakresie szkoleń zarówno położna może posiadać uprawnienia, a jednocześnie szpital wychodzi z inicjatywą, aby zapewnić szkolenia położnym i pokrywa całkowicie koszty szkoleń.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu główną barierą w realizacji znieczuleń zewnątrzoponowych jest ograniczona dostępność lekarzy anestezjologów.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Romana Ostrzyckiego w Koninie problem stanowi brak anestezjologa dedykowanego wyłącznie do procedur ZZO.

W Wojewódzkim Szpitalu Wielospecjalistycznym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie jeden dyżurny zespół anestezjologiczny obsługuje jednocześnie blok operacyjny, ostry dyżur oraz salę porodową, co okresowo wydłuża czas oczekiwania na zabieg. Ponadto występuje niedobór lekarzy anestezjologów z doświadczeniem w analgezji położniczej oraz brak całodobowego zespołu dedykowanego wyłącznie sali porodowej. Występują także przeszkody medyczne: zgłaszanie się rodzących w zaawansowanym II okresie porodu (gdy podanie ZZO nie jest już możliwe) oraz brak aktualnych badań laboratoryjnych przy przyjęciu.

W Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu problemy stanowią braki kadrowe wśród lekarzy anestezjologów oraz wyzwania dotyczące odpowiedniego przeszkolenia personelu wspierającego. Liczbę znieczuleń zewnątrzoponowych ogranicza możliwość regularnego zdobywania i utrwalania doświadczenia praktycznego w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

Z up. Marszałka Województwa
Katarzyna Kretkowska
Członkini Zarządu